

CDISS Commentaries is a platform to provide timely and, where appropriate, policy-relevant commentary and analysis of topical issues and contemporary developments. CDISS commentaries and responses represent the views of the respective authors. These commentaries may be reproduced electronically or in print with prior permission from CDISS and due recognition to the author(s) and CDISS. To contribute article and provide comment or feedback, please email the Editor at adam@upnm.edu.my

Keselamatan Tenaga di Kesatuan Eropah (*European Union*)

Oleh

Dr Azrul Azlan Abdul Rahman

Perkembangan dalam hal ehwal ekonomi, perindustrian, politik dan ketenteraan antarabangsa sebahagian besarnya bergantung pada akses negara dan komuniti politik lain kepada bekalan tenaga. Kebergantungan luas terhadap bekalan tenaga meningkatkan persaingan antara aktor antarabangsa untuk sumber bahan api petroleum yang tinggal. Persaingan ini telah membawa kepada kenaikan harga petroleum secara besar-besaran bagi negara dan seterusnya, pengguna. Persaingan dan kenaikan harga ini telah mula membebankan ekonomi negara-negara yang bergantung kepada petroleum. Kebergantungan tenaga pada asasnya disebabkan oleh penerimaan skala ekonomi yang memerlukan penggunaan bekalan tenaga tidak boleh diperbaharui seperti: petroleum, gas asli dan juga arang batu. Sumber-sumber ini adalah terhad kepada negara-negara tertentu. Pergantungan sedemikian tidak semestinya tidak dapat dielakkan, kerana banyak sumber alternatif seperti hidroelektrik, mempunyai potensi untuk menjana kuasa. Walau bagaimanapun, kos untuk mengubah ekonomi berasaskan sumber tidak boleh diperbaharui adalah besar, dan negara-negara enggan membuat pelaburan jangka panjang yang sewajarnya manakala sumber tidak boleh diperbaharui yang agak murah dan boleh diakses dengan mudah. Ini adalah pandangan pendek, manakala dasar sedemikian akan menyebabkan peningkatan ketegangan antarabangsa apabila negara bersaing untuk bekalan tenaga tidak boleh diperbaharui yang semakin berkurangan.

Kesatuan Eropah juga mengenal pasti keselamatan tenaga dan potensi kepelbagaian tenaga sebagai daya penggerak utama dalam hal ehwal luar antarabangsanya, sesuai dengan persaingan di atas. Pada abad ke-18 dan ke-19 negara Eropah sebahagian besarnya adalah bersifat autokratik dalam pengeluaran tenaga (disebabkan oleh banyaknya arang batu – sumber semula tenaga utama pada ketika itu). Namun keadaan pada berbeza pada ketika ini apabila Kesatuan Eropah bergantung pada import tenaga dari wilayah dan negara yang tidak stabil yang tidak berkongsi sistem nilai yang sama dengan Kesatuan Eropah. Pergantungan ini memberi masalah kepada ekonomi, alam sekitar dan politik Kesatuan Eropah.

Dari segi ekonomi, Kesatuan eropah menghadapi masalah yang berkaitan dengan penawaran dan permintaan. Apabila permintaan meningkat dan bekalan perlu bersaing, harga juga meningkat. Ini bermakna kos untuk mengekalkan ekonomi berasaskan sumber tidak boleh diperbaharui (dan asas perindustrian) akan menjadi lebih mahal dari tahun ke tahun. Dengan Pertubuhan Negara-negara Pengeksport Petroleum (*Organization of the Petroleum Exporting Countries*, dikenali juga sebagai OPEC), iaitu sumber tradisional untuk mengekalkan harga tenaga seimbang, sama ada tidak dapat atau tidak mahu meletakkan harga siling pada petroleum; sumber itu terbuka kepada kuasa pasaran biasa, membayangkan bahawa kenaikan harga sebanyak 50% yang telah disaksikan oleh Kesatuan Eropah sepanjang dekad yang lalu hanyalah petunjuk tentang perkara yang akan datang. Selain itu, bukan ahli OPEC, terutamanya Rusia, Kazakhstan dan Brazil, tidak terikat dengan keputusan OPEC dan oleh itu apabila negara-negara ini menjadi pembekal tenaga yang lebih besar, tidak dihalang pada berapa banyak peningkatan harga minyak, dengan itu negara-negara ini dapat meningkatkan pengaruh politik dan ekonomi mereka sendiri sekaligus mengancam ekonomi Kesatuan Eropah.

Masalah ekonomi ini mengalir ke politik. Pada masa ini, Kesatuan Eropah hanya mempunyai pembekal tenaga yang terhad. Negara utama yang memberi sumber tenaga kepada ekonomi Kesatuan Eropah ialah: Rusia, Arab Saudi, Libya dan Iran. Pergantungan kepada bekalan tenaga yang diimport dari negara- negara ini penuh dengan risiko politik termasuk :

1. Risiko pemerasan tenaga untuk keuntungan serantau atau politik seperti yang dilihat dalam penggunaan tenaga politik Rusia di Ukraine, Georgia, Azerbaijan dan Armenia.
2. Risiko bahawa wang yang diberikan tidak stabil atau tidak menguntungkan dari segi politik sebagai pertukaran untuk sumber tenaga mereka boleh digunakan untuk membeli senjata atau alat lain yang boleh membantu dalam mengekalkan rejim tersebut dan/atau meningkatkan kuasa antarabangsa mereka.

Secara umumnya, pergantungan tenaga melemahkan pengaruh antarabangsa dan serantau Kesatuan Eropah dan meningkatkan pengaruh negara kaya minyak. Memandangkan keadaan suram ini, persoalan yang timbul adalah mengapa Kesatuan Eropah tidak sahaja berusaha dengan lebih keras untuk memecahkan pergantungan tenaganya?

Jawapan ringkasnya ialah ketagihan. Negara-negara Kesatuan Eropah ketagih kepada 'tenaga melalui minyak' dan aktiviti ekonomi serta perindustrian mereka direka dengan mengambil kira tenaga petroleum. Kos yang berkaitan, dalam penyelidikan dan pembangunan dan menggunakan perubahan kepada masyarakat Kesatuan Eropah adalah sangat tinggi. Walau bagaimanapun, perubahan sedemikian diperlukan.

Selain itu, Kesatuan Eropah perlu melancarkan program pemuliharaan dan cuba mencapai keseimbangan antara bekalan dan permintaan tenaga. Dengan kata lain, menguatkuasakan dasar yang bertujuan untuk mengurangkan penggunaan tenaga yang remeh. Dasar-dasar ini harus ditujukan kepada warganegara persendirian serta pusat perdagangan dan perindustrian. Ini boleh ditambah dengan kemajuan selanjutnya dalam pembangunan sumber boleh diperbaharui.

Negara-negara Kesatuan Eropah tidak akan dapat membayar pengubahsuaian lengkap kapasiti ekonomi dan perindustriannya sahaja kerana ia akan memerlukan bantuan daripada sektor swasta. Nampaknya, Suruhanjaya Eropah cuba menyelaraskan perubahan luas Kesatuan Eropah yang menghubungkan keperluan awam dengan wang persendirian. Sebagai

contoh, Suruhanjaya menggalakkan ahli Kesatuan Eropah menggunakan pelepasan cukai bagi syarikat yang telah menggunakan model penjimatan tenaga pada produk mereka.

Ini adalah langkah ke arah yang betul, walaupun banyak lagi yang perlu dilakukan untuk memecahkan pergantungan tenaga Kesatuan Eropah. Perubahan dalam pendekatan selalunya mengikut perubahan dalam pemikiran. Malangnya, perubahan dalam pemikiran cenderung untuk lambat berlaku. Adalah menjadi harapan penulis agar Kesatuan Eropah dapat mengiktiraf bahaya kebergantungan pada import tenaga dari segi ekonomi, politik dan alam sekitar, serta mengambil langkah berjaga-jaga yang sewajarnya sebelum terlambat. Peruntukan ke atas bekalan tenaga Kesatuan Eropah dan pembangunan dalam menggunakan sumber tenaga alternatif adalah satu-satunya jaminan bahawa Kesatuan Eropah akan dapat mengekalkan keutamaan hubungan antarabangnya berdasarkan pendemokrasian, hak asasi manusia dan sistem pasaran sosial. Tanpa peruntukan sedemikian, kemungkinan 'zon keamanan' Eropah akan terhakis oleh persaingan yang sama yang sedang melanda wilayah kurang maju yang lain.

***Azrul Azlan bin Abdul Rahman** ialah Pensyarah Kanan di Jabatan Perhubungan Antarabangsa, Keselamatan dan Undang-undang di Fakulti Pengurusan dan Pengajian Pertahanan. Kini berkhidmat sebagai Felo Penyelidik di Pusat Pengajian Pertahanan dan Keselamatan Antarabangsa, Universiti Pertahanan Nasional Malaysia.*

CENTRE FOR DEFENCE AND INTERNATIONAL SECURITY STUDIES (CDISS)

National Defence University of Malaysia
Sungai Besi Camp, 57000 Kuala Lumpur
Phone: (+603) 9051 3400 ext. 4618
Fax: (+603) 9051 3031
E-mail: cdiss@upnm.edu.my